

מראי מקומות - סוכה

נד. (המשך)

אמירת הלל בעשייתו, וזהו על דרך מה דאי' בפסחים (צה:), אפשר ישראל שוחטין את פסחיהן ואין אומרים הלל. וס"ל לרש"י דזה ודאי קאי על העושין הפסחים, דהיינו הישראלים. אבל מ"מ אי' ג"כ דין שני, דהלויים צריכים לומר שירה משום זבחי שלמיכם, ומשו"ה הי' חליל וחצוצרות בהקרבת הפסח. וע"ש שביאר למה אמרו הלויים הלל דוקא, לאפוקי שיר אחר, ואכמל"י.

וע' בהערות להגרי"ש כאן, שהעיר על תוס', דהא ודאי משמע דהגמ' בפסחים שם מייירי בישראלים עצמן, וא"כ מה הק' מהא דהלויים היו אומרים הלל, הרי הכתוב ג"כ אמרו הלל. ותי' דאה"נ, ודאי מודים תוס' דגם הישראלים היו אומרים הלל בשעת שחיטת פסחיהן, אלא דס"ל דמשמעות התוספתא היא דהתקיעות היו בשעת קריאת ההלל של הלויים, ולא בשעת קריאת הישראלים.

הפסח דינה כמו כל אמירת הלל דעלמא, וכמו שטעון הלל באכילתו, וע"כ אין שייך זה כלל ללויים, רק הכתוב בעצמם המקריבים אומרים אותו, דלאו שיר של קרבן הוא דטעון לויים. אולם הק' מהמשנה בערכין (י), דאי' די"ב ימים בשנה החליל מכה לפני המזבח, וקחשיב שם גם שחיטת הפסח ראשון ושני, והרי דין חליל שייך רק לדין שיר שעל הקרבן של הלויים [וגם רש"י בעצמו פי' כן בערכין], ואם דין אמירת הלל הוא ע"י הכתוב עצמן, א"כ מה שייך בזה חלילין. עוד הק' מהא דתנן דהיו תוקעין בחצוצרות בשעת הקרבת קרבן פסח, וחצוצרות שייכי רק לשירת הלויים, ולרש"י מה שייך כלל דין חצוצרות. וכ' דע"כ מוכרח בדעת רש"י שהיו ב' דינים בשחיטת הפסח, חדא הדין דעל זבחי שלמיכם האמור גבי חצוצרות, וזה מרבה דין שירה, שגם בקרבן פסח יש דין שירה על הקרבן, ויש דין אחר, המיוחד לקרבן פסח, דהיינו שצריך

נד:

הטורי אבן, דדין תדיר תלוי בשם הדבר, וכיון דשם שיר של שבת תדיר טפי משם שיר של ר"ח, לכן שפיר אמרי' דחשיב תדיר טפי משל ר"ח, ותדיר קודם.

ד. לידע שהוקבע ר"ח בזמנו

פרש"י, דרוב בני אדם לא ראו חידוש הלבנה. ודייק מזה המנחת חינוך (שיב, ד), דדוקא היכא דנראה החודש בזמנו, דהיינו ביום ל', צריך פרסום, אבל היכא דנתקדש ממילא ביום ל"א, אי"צ פרסום, ולא אמרי' בזה דשיר של ר"ח קודם לשיר של שבת.

ה. ניתנין מחצי כבש ולמטה

פרש"י, ששה כהנים הזוכים בהולכת אברים... עד שיבא המעלה ומקטירן. וע' במשנה למלך (תמידין ומוספין ד, ו), שדייק מדברי רש"י דהמעלה הוא המקטיר, ודלא כשי' הריטב"א ביומא, דס"ל דאחר שהמעלה מעלה האברים למזבח, הזורק בא ומקטירן, וכ' המשל"מ דאינו יודע היכא רמיזא דבר זה. עוד כ' דמשמעות דברי הרמב"ם הוא כשי' רש"י, דהמעלה הוא המקטיר.

א. אטו ערב שבת שבתוך החג מי אית' בכל שנה, וכו' הק' הערוך לנו, למה לא תי' דעכ"פ ברוב שנים אי', וא"כ י"ל דמידי דליכא ברוב שנים לא קתני, ומילתא דאי' ברוב שנים קתני. והרי מצינו כע"ז בפסחים (ע), דשבעה אי' ברוב שנים, והניח בצ"ע.

ב. ובמוצאי שבת לא היו מבדילין

פרש"י, על הכוס. וע' ברש"ש בשבת (קיד:), דהעיר דשם פרש"י דלא היו מבדילין בתפילה. וביאר דבשבת אזיל כהשיטות דס"ל (או"ח תקנ"ט) דאם חל מילה בתשעה באב דלא יברך על הכוס ויתן לתינוק, דחיישינן דלמא אתי למסרך. ובסוכה אזיל בשי' הרשב"ם ועוד דס"ל דכיון דלא חל בכל שנה, ממילא לא שייך בזה דאתי למיסרך, וא"כ הציור דיוה"כ החל במוצ"ש דומה לזה.

ג. ואמאי, תדיר ושאינו תדיה, תדיר קודם

ע' במנחת אברהם (מנחות עמ' שיז), שא' הק' להגרי"ז, הא השיר של שבת הי' הזי"ו ל"ך, ונמצא דלא אמרו שיר זה אלא א' מו' שבועות, משא"כ שיר של ר"ח אומרים א' ל' יום, וא"כ לכאוי' הוי שיר של ר"ח תדיר טפי. ואמר להוכיח מזה כחידושו של